

BETEGTÁJÉKOZTATÓ AZ ENDOSZKÓPOS ÚTON BEHELYEZETT TÁPSZONDÁRÓL (PEG) ÉS ANNAK KIALAKÍTÁSÁRÓL

Kedves Betegünk!

Orvosa megítélése alapján az Ön tápláltsági állapota nem kielégítő, mivel alapbetegsége miatt nem képes megfelelően táplálkozni, illetve nyelni. Ezért az orvossal történt megbeszélés alapján állapotának javítása céljából egy speciális tápszonda beültetésének szükségessége merült fel, amelynek segítségével tartósan (szükség szerint heteken, hónapokon, illetve éveken át) megoldható az Ön táplálása. A tápszonda a szegycsont és köldök közötti területben a hasfalon keresztül a gyomorba vezetett vékony cső. Ez lehetőséget ad arra, hogy ne legyen szükség az orron vagy a szájon keresztül bevezetett szondán keresztül történő táplálásra. A szondán keresztül adagolt folyékony tápszerekkel, illetve táplálékkal (amely gyógyszerárban beszerezhető tápszer vagy saját készítésű folyékony táplálék lehet) teljes egészében biztosítható az Ön szükségleteinek megfelelő táplálása, ami lehetővé teszi azt, hogy erőnléte és általános állapota javuljon. A táplálások között a tápszondát le lehet zárni. A tápszondát Ön a ruhája alatt viseli, külső szemlélő számára nem látható. Ez a betegtájékoztató azért készült, hogy felvilágosítsuk a vizsgálattal kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról, és választ adjunk azokra a kérdésekre, amelyeket a betegek leggyakrabban feltesznek. Kérjük, gondosan tanulmányozza át az alábbiakat. Ha az elolvasás után bármi kérdése lenne, kérjük, tegye fel kezelőorvosának, az endoszkópos asszisztensnek vagy a vizsgálatot végző orvosnak!

Milyen előkészítés szükséges a beavatkozás előtt?

A beavatkozás előtt nyolc órával szabad utoljára táplálékot fogyasztani. A vizsgálat napján kora reggel kis vízzel a legfontosabb gyógyszereit beveheti. A vizsgálat előtt nem ajánlatos dohányozni, mert ez nehezebben elviselhetővé teszi a vizsgálatot.

Mi történik a beavatkozás során?

A beavatkozás előtt megkérlik, távolítsa el műfogsorát és vegye le szemüvegét. Ezt követően felkérlik arra, hogy kényelmesen, bal oldalára fekvő helyzetben helyezkedjen el a vizsgálati asztalon. Az asszisztens a beavatkozás során mindvégig Ön mellett lesz és bármi kellemetlenség adódik, igyekszik segíteni Önnek. Az orvos a vizsgálat kellemetlenségeinek csökkentése céljából a karjába vénás injekciót ad, amelytől álmos lesz és ellazul. Ezt követően a kellemetlenségek csökkentése céljából a lidocaint tartalmazó helyi érzéstelenítő spray-vel elérezéstelenítik el a garatot. (Amennyiben Ön lidocain túlérzékeny, kérjük, a vizsgálat előtt jelezze, hogy abban az esetben más szerrel történjen az érzéstelenítés.) A fogai közé egy speciális csutorát helyeznek, ami biztosítja azt, hogy a beavatkozás során a szája mindvégig nyitva legyen és a fogai ne sértsék meg a műszert. A fejét előre és kissé lefelé biccentse, igyekezzon azt is

biztosítani, hogy nyelve és nyakizmai ellazuljanak. A nyak hátra feszítése jelentősen megnehezíti és kellemetlenné teszi a műszer levezetését.

Egy, az Ön kisujjánál valamivel vékonyabb, a végén világító hajlékony eszközt, az endoszkópot óvatosan a szájába helyezik és finoman a nyelve fölött a torkába vezetik. Ez a vizsgálat legkellemetlenebb része, kis hányingerrel jár, de mivel a vizsgálat előtt Ön nem táplálkozott, nem valószínű, hogy hányás jelentkezne. Amennyiben mégis kis mennyiségű gyomorváladék feljönne, kérjük, csurgassa ki a szájából. Semmi esetre se tartogassa a szájában, mert könnyen leszippanthatja és az általa okozott köhögés megnehezíti a vizsgálatot. Amikor a műszer a garatba ért, megkérjük arra, hogy nyeljen (vagy sóhajtson) egyet, ami biztosítja azt, hogy a nyelőcső felső zárizma ellazuljon és a műszer könnyen a nyelőcsőbe, kerüljön. A műszer olyan vékony, hogy a beavatkozás során mindvégig lehetővé teszi, hogy megfelelően lélegezzen. Egyenletesen, ne túl szaporán vegyen levegőt. Enyhe hányinger érzése, természetes velejárója a vizsgálatnak. A vizsgálat során óvakodjon a hirtelen mozdulatoktól, ne beszéljen, mert ezek kellemetlenséget okozhatnak Önnek és hosszabbá teszik a beavatkozást. Ha műszer már a nyelőcsőben van, Ön megkönnyebbül, és már túl van a vizsgálat nehezen, amelyet követően egyedüli kellemetlenségként enyhe hasi feszülést érezhet, ami annak a következménye, hogy az eszközön keresztül levegőt fújnak a tápcsatorna vizsgált részébe, ami lehetővé teszi, hogy a vizsgált szerveket alaposan meg lehessen vizsgálni. A beavatkozás során elsősor az orvos végigvizsgálja a tápcsatorna műszerrel elérhető részeit (nyelőcső, gyomor és a nyombél egy része), hogy meggyőződjön arról, hogy van-e valamilyen kóros elváltozás. Ha ilyet talál, esetleges kiegészítő beavatkozás végzése (leggyakrabban szövettani mintavétel) válhat szükségessé. Ezt követően az orvos megkeresi a gyomorfallal azt a részletét, amely a legalkalmasabb a tápszonda behelyezésére.

Ekkor megkérjük Önt arra, hogy forduljon a hátára, hogy a hasfal felől, kívülről is kijelölhető legyen a tápszonda kívánatos helye. Ezt követően a bőrt fertőtlenítik (erre általában jódtartalmú fertőtlenítőszer alkalmaznak, amennyiben Ön jódtúlérzékeny, kérjük jelezze). Ezt követően a hasfal bőrét, majd a teljes hasfalat helyi érzéstelenítő injekcióval érzéstelenítik. Az érzéstelenítés után egy vékony tű segítségével egy csövet juttatnak a gyomrába, amelyen keresztül bevezetett vezetőfonal segítségével a száján keresztül a gyomrába húzzák a végleges tápszondát. Ezt követően az endoszkóppal ellenőrzik, hogy a tápszonda a megfelelő helyzetben van-e? Közben a hasfalon is rögzítik a tápszondát és bevezetés helyét fedőkötéssel látják el.

A teljes beavatkozás kb. 15-30 percig tart.

Mi történik a beavatkozás után?

A beavatkozást követően maximum 1 napon át enyhe torokfájdalom jelentkezhethet, ami magától elmúlik. Közvetlenül a beavatkozás után rövid ideig teltségérzést is tapasztalhat, ami a befújt levegő következménye, ez gyorsan, magától elmúlik. A fenti kellemetlenségek miatt gyógyszer adagolására csak kivételesen ritkán van szükség.

A beavatkozással kapcsolatos esetleges szövődmények megelőzése és időben történő észlelése, illetve a táplálás megkezdése céljából néhány napos kórházi megfigyelés szükséges (rendszerint 2-3 nap).

A táplálás megkezdése

A szonda beültetését követően 8-12 órával folyadék (víz, tea) már bejuttatható a szondán át, a tápszerek adagolásának elkezdését egy nappal a beültetés után ajánlatos elkezdeni. Az ezt követő napokban meghatározott terv szerint lehet növelni a táplálék mennyiségét. Ez alatt az idő alatt egy, a szondatáplálásban járatos ápoló segítségével Ön (vagy ápolója) elsajátíthatja a szonda használatát és a táplálás módját. Ezt követően, amíg szükséges, a szondán keresztül biztosíthatja nap mint nap a megfelelő mennyiségű és minőségű táplálék bejuttatását.

A tápszonda ápolása

Szükséges, hogy Ön vagy ápolója mindig tisztán tartsa a hasfali nyílás környékét, amelyen keresztül a tápszonda a gyomorba jut. Kötéscserét a beavatkozás után 7-10 napig naponta ajánlatos végezni, ezt követően kb. hetente szükséges. Ha a járatban képződött seb begyógyul, nem feltétlenül szükséges kötést használni.

A beavatkozás lehetséges szövődményei

Elmondható, hogy az endoszkópos beavatkozások általánosságban biztonságos és kevés veszéllyel járó beavatkozások, azonban tudni kell, hogy mint minden orvosi ténykedésnek, ennek is lehetnek szövődményei. A vizsgálatot olyan orvos és asszisztens végzi, akit speciálisan erre a tevékenységre is kiképeztek és gyakorlata van a beavatkozás elvégzésében és az esetlegesen fellépő szövődmények elhárításában.

A torokérzéstelenítésre használt gyógyszer, illetve az alkalmazott vénás nyugtató túlérzékenység esetén ún. allergiás reakciót válthat ki. A vénába adott nyugtató injekció ronthatja a légzését, szív működését, illetve csökkentheti vérnyomását. Az injekció helyén fájdalom, esetleg vérömleny alakulhat ki, ezek maguktól megszűnnek néhány nap alatt.

A beavatkozás során, igen ritkán a műszer, sérülést okozhat a tápcsatornában, amely enyhe vérzéshez vezethet. Ezek sérülések rendszerint panaszt nem okoznak, maguktól gyógyulnak, elvéve gyógyszeres kezelést, még ritkábban endoszkópos beavatkozást tehetnek szükségessé. Nagyon ritkán, perforáció (a tápcsatorna falának kilyukadása) is kialakulhat, amely esetleg műtéti beavatkozást tesz szükségessé. A tápszonda bevezetésének helyén gyulladással járó reakció alakulhat ki, a gyulladás kialakulásának megelőzése (illetve a kialakult gyulladás kezelése) céljából gyógyszer (antibiotikum) adása válik/válhat szükségessé.

Név:.....

Az esetleges szövődmények csökkentése érdekében tisztelettel kérjük, hogy aláhúzással válaszoljon az alábbi kérdésekre:

1. Tud-e valamilyen gyógyszer iránti túlérzékenységről? Nem Igen
(Ha igen, mely szerre?)

.....

2. Tud-e vérzékenységről vagy valamilyen vérképzőrendszeri betegségről?
Nem

Igen

3. Szed-e véralvadásgátló gyógyszert (pl. Syncumar) Nem Igen

4. Van-e valamilyen említésre méltó betegsége (szív-, érrendszeri, légzőszervi betegség, epilepszia, zöldhályog, cukorbetegség)

Nem

Igen

(Ha igen, milyen betegség?)

.....

Tud-e terhességről? Nem Igen

Van-e beültetett szívritmus-szabályozója? Nem
Igen

5. Tud-e valamilyen idült fertőző betegségről (májgyulladás, AIDS)? Nem Igen

Amennyiben a vizsgálattal kapcsolatban bármiféle kérdése lenne, kérjük tegye fel kezelőorvosának, illetve a vizsgálatot végző orvosnak!

**Beleegyező nyilatkozat emésztőrendszeri tükrözéses (endoszkópos)
vizsgálathoz, és endoszkópos tápszonda (PEG) beültetéshez**

Alulírott,....., sz.idő:.....,
lakcím:.....)

beleegyezem abba, hogy a betegtájékoztató elolvasását és megfelelő szóbeli tájékoztatást követően a tükrözéses vizsgálatot elvégezzék, és ennek során szervezetembe tükrözéses módszerrel tápszondát ültessenek be.

Orvosom, Dr. tájékoztattott a tervezett beavatkozás céljáról, módjáról, esetleges veszélyeiről. A tájékoztatást megértettem, lehetőségem nyílt arra, hogy kérdéseket tegyek fel. Hozzájárulok ahhoz, hogy a vizsgálat során, szükség esetén mintavétel, képi dokumentáció rögzítés (fénykép-, videofelvétel, röntgen) történjen.

Megértettem, hogy minden tükrözéses vizsgálat a nyálkahártya-sérülés és a tápcsatorna kilyukadásának (perforációjának) igen csekély veszélyével jár, amelynek jelentkezése esetén gyógyszeres, tükrözéses, esetleg műtéti kezelésre lehet szükség. Az egyéb, ritkán kialakuló szövődmények közé a gyomorváladék légutakba történő leszippantása (aspiráció) és az érzéstelenítésre használt gyógyszer (torok-érzéstelenítő, illetve vénásan adott nyugtató és fájdalomcsillapító) okozta mellékhatások tartoznak.

A beteg adatai	Korlátozottan cselekvőképes vagy cselekvőképtelen beteg törvényes képviselőjének (hozzátartozójának) neve:..... Személyi igazolvány száma:.....
Név	
Születés dátuma	
TAJ	

A betegtájékoztató, valamint a kezelőorvosomtól, dr.....-tól kapott részletes szóbeli felvilágosítás után a tervezett beavatkozás lényegét megértettem, a beavatkozásba

****beleegyezem***

****nem egyezem bele (annak ellenére, hogy az elutasítás esetleges egészségre káros következményeiről, felvilágosítást kaptam)***

Szekszárd,.....

.....
Beteg vagy hozzátartozó, törvényes képviselő

****a megfelelő rész aláhúzendó***

Aláírással igazolom, hogy a beteget részletesen tájékoztattam a tükrözéses vizsgálat és tápszonda beültetés céljáról, módjáról és a beavatkozás esetleges veszélyeiről.

.....
beavatkozást végző orvos